

1. Świadczenia na rzecz pracowników – skutki dla rozliczenia VAT

Pracodawcy dokonują na rzecz swoich pracowników różnego rodzaju świadczeń. Na sposób rozliczenia VAT z tego tytułu wpływa m.in. to, czy obowiązek spełnienia danego świadczenia wynika z odrębnych przepisów (głównie prawa pracy), czy też jest to świadczenie wynikające z dobrej woli pracodawcy. Nie bez znaczenia, dla właściwego rozliczenia podatku od świadczeń dokonanych na rzecz pracowników, jest również źródło finansowania wydatków. Mimo że przepisy w tym zakresie od dawna nie uległy zmianie, organy podatkowe często zmieniają swoje stanowiska na temat rozliczenia tych świadczeń.

I. Świadczenia na rzecz pracowników, które mogą być finansowane ze środków ZFŚS lub ze środków obrotowych

Tworzenie zakładowego funduszu świadczeń socjalnych i administrowanie jego środkami jest obowiązkiem pracodawcy, jeśli spełnia warunki wynikające z ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (zwanej dalej ustawą o ZFŚS). Zakupy dokonane w związku z dysponowaniem środkami tego funduszu nie są związane z prowadzoną przez podatnika działalnością gospodarczą, lecz z działalnością socjalną, o której mowa w art. 2 pkt 1 ustawy o ZFŚS. Ze środków funduszu nie mogą być finansowane dowolne świadczenia na rzecz pracowników. Finansowaniu podlegają bowiem te świadczenia, które mają na celu wsparcie pracownika w jego trudnej sytuacji życiowej, rodzinnej lub materialnej. Z tego powodu pomoc przyznawana z funduszu powinna być uzależniona od sytuacji pracownika, co wynika z art. 8 ust. 1 ustawy o ZFŚS.

DEFINICJA

Działalność socjalna, o której mowa w art. 2 pkt 1 ustawy o ZFŚS, obejmuje:

- usługi świadczone przez pracodawców na rzecz:
 - różnych form wypoczynku,
 - działalności kulturalno-oświatowej,
 - działalności sportowo-rekreacyjnej,
 - opieki nad dziećmi w żłobkach, klubach dziecięcych, sprawowanej przez dziennego opiekuna lub nianię, w przedszkolach oraz innych formach wychowania przedszkolnego, a także
- udzielanie pomocy materialnej – rzeczowej lub finansowej, oraz zwrotnej lub bezzwrotnej pomocy na cele mieszkaniowe na warunkach określonych umową.

1. Dlaczego świadczenia na rzecz pracowników finansowane ze środków ZFŚS nie podlegają VAT

Pracodawca, który administruje środkami ZFŚS, nie występuje w tym przypadku w charakterze podatnika VAT w rozumieniu art. 15 ust. 1 i 2 ustawy o VAT. Dlatego świadczenia na rzecz pracowników i ich rodzin, dokonane przez pracodawcę z wykorzystaniem środków